

Navýšenie volebnej kaucie na 50-tisíc eur je správne a primerané, myslí si politológ Onufrák 2

Online, webnoviny.sk, 30. 7. 2025, 13:22

Navýšenie volebnej kaucie na 50-tisíc eur je správne a primerané, myslí si politológ Onufrák

30. 7. 2025, 13:22, Zdroj: najapky.webnoviny.sk, Vydavateľ: iSicommence s.r.o., Autor: SITA, Katarína Lőrincová, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 1 592 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 184 EUR

Navýšenie volebnej kaucie na 50-tisíc eur je správne a primerané, myslí si politológ Onufrák

Politológ poukázal na to, že výška volebnej kaucie sa za posledné dve desaťročia de facto nemenila a nereflektuje ani vývoj inflácie.

30. 07. 2025

Slovensko Politika Politika z lokality Slovensko

Navýšenie volebnej kaucie na 50-tisíc eur považuje politológ Alexander Onufrák z Katedry politológie Filozofickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** za správne a primerané. „Viem si predstaviť, že by bola aj vyššia,“ uviedol pre agentúru SITA v súvislosti s navrhovanými zmenami vo volebnej legislatíve politológ.

Volebná kaucia nereflektuje hodnotu peňazí

Onufrák dodal, že si vie predstaviť aj zvýšenie volebnej kaucie pre voľby do Európskeho parlamentu. Rezortu vnútra navrhuje, aby strany, ktoré sa chcú uchádzať o mandáty v národnom parlamente, platili namiesto súčasných 17-tisíc eur sumu 50-tisíc eur. V prípade europarlamentu je navrhované zvýšenie zo súčasných 1 700 eur na 25-tisíc eur.

Súvisiaci článok:

Politológ poukázal na to, že výška volebnej kaucie sa za posledné dve desaťročia de facto nemenila. V roku 2004 bola stanovená na vtedajších 500-tisíc slovenských korún. „Inými slovami, výška volebnej kaucie nereflektuje hodnotu peňazí v čase, a teda ani vývoj inflácie od roku 2004. Ak by sme inflačnou kalkulačkou prepočítali výšku volebnej kaucie (500-tisíc korún), dnes by to bolo okolo 30-tisíc eur,“ vysvetľuje.

Súvisiaci článok:

Poukázal aj na nález Ústavného súdu SR z roku 2009, ktorý konštatoval, že „vtedajšia kaucia necelých 17-tisíc eur bola na hraniciach ústavnej tolerovateľnosti, pričom išlo o 25-násobok priemernej mzdy“. „Ak by sme to implementovali na dnešné pomery, tak 25-násobok priemernej mzdy by dnes predstavoval sumu cca 38-tisíc eur,“ dodáva Onufrák.

Rozpočítanie sumy na kandidáta

Politológ tiež poukazuje na rozpočítanie sumy volebnej kaucie na jedného kandidáta strany, a to pri 150-člennej kandidátnej listine pre voľby do Národnej rady SR. V súčasnosti takýto náklad predstavuje 113,33 eura.

„Ak by sa volebná kaucia zvýšila na 50-tisíc eur, išlo by o čiastku 333,33 eur. Teda rozdiel medzi aktuálne platným stavom a navrhovaným stavom je 220 eur na kandidáta, a to si nemyslím, že je suma, ktorú by kandidát nebol schopný zaplatiť. Zvlášť, ak si zoberieme náklady, ktoré strany, respektíve kandidáti politických strán, vložia do volebnej kampane,“ myslí si Onufrák, pričom poukázal na to, že v zatiaľ posledných parlamentných voľbách v roku 2023 dosiahli náklady politických subjektov na kampaň sumu viac ako 27 miliónov eur. „Z toho osem politických subjektov vložilo do kampane viac než 2 milióny eur,“ vraví.

U ďalších štyroch politických subjektov zas boli výdavky na volebnú kampaň viac ako milión eur.

Nárast výdavkov na voľby

Onufrák argumentuje v prospech zvyšovania volebnej kaucie aj nárastom výdavkov na voľby.

„Tie posledné nás stáli 16,8 milióna eur. Oproti voľbám predtým to bol nárast o 4,2 milióna eur, pričom dva hlavné faktory tohto nárastu boli zvýšené ceny papiera, a tiež nárast priemernej mzdy v národnom hospodárstve. Súťaženie 25 politických subjektov, z ktorých 14 nie je schopných získať ani jedno percento voličských hlasov, považujem za luxus a mrhanie verejnými zdrojmi,“ vraví politológ.

Poukazuje aj na ekologický aspekt volieb, a to v tej súvislosti, že volič vkladá do volebnej schránky len hlasovací lístok a ostatné pri voľbách ostávajú nevyužívané. „Na pamäti by sme mali mať aj možnosť „zneužívania“ volieb na svoju vlastnú prezentáciu, poprípade prezentáciu svojho biznisu či iné úmysly,“ dodáva politológ s tým, že diskusiu o výške volebnej kaucie považuje za nevyhnutnú, a to bez ohľadu na hodnotovo-ideové nastavenie.

Vráti sa kaucia len zvoleným stranám?

Omnoho vážnejším problémom je ale podľa Onufráka zámer rezortu vnútra zvýšiť percentuálnu hranicu voličských hlasov pre vrátenie volebnej kaucie. Kým v súčasnosti sa vracia subjektom, ktoré získali podporu aspoň dvoch percent voličov, po novom by to mohlo byť päť percent, a to ako pre voľby do NR SR, tak aj pre voľby do europarlamentu.

V praxi by to znamenalo, že kaucia by sa vrátila len stranám, ktoré boli zvolené, či už do národného, alebo európskeho parlamentu. „Vrátenie volebnej kaucie už pri dosiahnutí pomerne nízkeho počtu odovzdaných platných hlasov taktiež nespĺňalo účel preukazovania vážnosti kandidatúry,“ argumentuje predkladateľ, teda ministerstvo vnútra v návrhu novely.

Politológ s tým nesúhlasí a poukazuje, že aj stredne veľká strana, ktorá má svoju históriu, značku, regionálne štruktúry či zastúpenie v obecných a regionálnych orgánoch, sa môže ocitnúť v situácii, že jej v parlamentných voľbách bude chýbať zopár desiatín či stotín percenta na to, aby prekročila prah zvoliteľnosti. V nasledujúcom volebnom období by tak prišla o značnú časť svojich príjmov. „Takýto výpadok zdrojov môže strane/stranám značne skomplikovať ich ďalší stranícky a politický život,“ vystríha politológ.

„Takýchto príkladov máme na Slovensku hneď viacero, pričom najčastejšie sa spomína KDH po voľbách 2016 a 2020, ale aj ďalšie strany – v minulosti SMK, SNS, teraz Aliancia či Republika. V tomto smere si myslím, že aktuálne platná legislatíva je dostačujúca a nie sú potrebné žiadne ‚technokratické‘ zmeny,“ dodáva Onufrák.

Čo návrhu vyčítajú kritici?

Viacerí kritici návrhu vytýkajú, že zvyšovanie volebnej kaucie či zvýšenie percentuálnej hranice pre jej vrátenie majú potenciál obmedziť demokratickú súťaž a odstaviť z volebného zápasu najmä menšie strany, ktoré majú obmedzené finančné prostriedky. Onufrák to takto nevidí. „Takéto konštatovanie považujem za trochu nafúknuté, respektíve prehnané,“ vyjadril sa.

Poukázal, že občania na Slovensku majú mnoho možností participácie, počnúc aktivitami v rámci občianskej spoločnosti, cez cirkvi a cirkevné zbory, občianske združenia, nadácie, ekonomické i neekonomické záujmové skupiny, politické strany a politické hnutia, až po takzvané „gladiátorské činnosti“ v rámci politiky, ako sú účasť na politických kampaniach, aktívne členstvo v politickej strane, účasť na straníckych schôdzach a akciách či kandidovanie na verejné funkcie.

„Som hlboko presvedčený, že ak chce niekto byť občiansky či politicky aktívny, nemusí rovno kandidovať na kandidátnej listine politického subjektu v parlamentných voľbách. Participovať totiž možno i v rámci svojho (blízkeho) okolia, počnúc miestom svojho trvalého bydliska, na ulici, sídlisku, v obci, meste, okrese až po samosprávny kraj,“ vysvetlil.

Kritika novely ale smeruje aj voči návrhu na zníženie príspevkov pre politické strany v prípade, ak je v roku pred rokom konania volieb deficit štátneho rozpočtu vyšší ako tri percentá HDP. V takom prípade by sa všetky príspevky od štátu mali krátiť o 30 percent na celé štyri roky.

„Toto považujem za ďalší nezmysel a príklad ‚volebného inžinierstva‘. Pokiaľ viem, Slovenská republika mala od svojho vzniku v roku 1993 štátny rozpočet vždy deficitný, pričom deficit pod tri percentá bol len asi každý tretí rok. Deficitný rozpočet je výsledkom vládnej politiky a preto som presvedčený, že najväčší podiel zodpovednosti za zle hospodárenie v štáte by mali prevziať na seba vláda, resp. politické subjekty, ktoré tvoria súčasť vládnej koalície. Deficit je v prvom rade jej neschopnosť a nie politických subjektov, ktoré sú v opozícii, alebo sú mimo parlament, a teda nemajú reálnu šancu na výkon štátu,“ hovorí politológ.

Onufrák dodal, že takéto nastavenie pravidiel by mohlo viesť aj k tomu, že v roku pred konaním volieb by deficit štátneho rozpočtu pravidelne prekračoval stanovenú hranicu 3 percentá HDP, a to v snahe krátiť finančné zdroje pre politickú konkurenciu.

„Na záver, ešte jeden postreh. Na začiatku tohto volebného obdobia sa z vládneho košiara ozývali hlasy o zmene volebnej legislatívy a volebných pravidiel, s čím sa súhlasiť dá. Momentálne sa o tom však nehovorí. Namiesto úprav volebného zákona sa pozornosť preniesla na úplne iný zákon, a to na zákon o politických stranách a politických hnutiach, čo je značný rozdiel. Predkladateľ zjavne začal z opačného konca,“ uzavrel politológ.

Autor: SITA, Katarína Lörincová